

Pamětník: muž, VŠ, věk 47 let

Studium, práce. Kolik ti bylo a co jsi dělal?

V roce 1989 mi bylo 26 let a pracoval jsem v ústavu Akademie věd jako začínající výzkumník, VŠ jsem dokončil tři roky předtím...

Ovlivnění režimem. Původ, zásahy normalizace?

Můj život normalizací samozřejmě ovlivněn byl. Do roku 1989 mi například nebylo ani jednou umožněno navštívit jakoukoliv demokratickou zemi. Nesměl jsem udržovat ani odborné styky se zahraničím.

Názory na situaci a vývoj v 80. letech.

Vnímá jsi nějaké změny?

V první polovině 80. let, v podstatě až do minimálně roku 1987, se zdálo, že se za dobu našeho života nic nezmění. Základním pocitem byla naprostá nehybnost společnosti a tudíž stále větší zaostávání za rozvíjejícím se západním světem. Po prvních náznacích mírného uvolňování v druhé polovině roku 1988 vše v roce 1989 nabralo zcela nečekaně rychlý spád.

Angažoval ses v politických/občanských spolcích?

Do roku 1989 jsem se v průběhu vysokoškolského studia a poté v zaměstnání úspěšně vyhýbal členství v SSM (Socialistický svaz mládeže) a dalších režimních organizacích. Mělo to samozřejmě své nevýhody, např. nulová šance na získání tzv. devizového příslibu a tedy výletu do kapitalistické ciziny. Nedalo se také počítat s kariérním postupem v zaměstnání.

Měl jsi informace o událostech v okolních státech (1989)?

Informace jsem měl a s velkou sympatií sledoval události v Polsku. Zajímala mne polská kultura (filmy, hudba), Polsko jsem i navštěvoval, zpravidla nelegálně, neboť hranice byla zavřená. Uvolněnější atmosféra byla i v Maďarsku, do Budapešti jsme občas jezdili za kulturou.

Existoval moment, kdy sis řekl, že už to není jen „nějaký nepokoj“, ale už z toho bude něco většího? (Pokud ano, jaký?)

Až při první velké manifestaci na Václaváku v pondělí 20. 11. 1989.

Jaká byla tvá osobní účast na protestech?

Na demonstrace jsem začal chodit až po Palachově týdnu na začátku 1989. Byl jsem na demonstraci na Václavském náměstí na výročí okupace 21. 8., poté 28. 10. na Staromáku a 17. 11. z Albertova po Národní třídu.

Jaké si vybavuješ zážitky?

21. 8. jsem měl dost strach, 28. 10. nás naháněli vodními děly, ale už jsem se jich nebál. Na 17. 11. jsem nechtěl původně jít, protože manifestaci (spolu)organizovalo SSM. Chystal jsem se až na Den lidských práv 10. 12. Nakonec jsme 17. 11. skončili na Národní. Mlácení jsme unikli před uzavřením boční Mikulandskou ulicí. Zaujalo mne, že z jednoho okna ve vyšším patře jednoho domu na Národní někdo lil na demonstranty z kýble vodu.

Byla sametová revoluce pro tebe vítanou změnou?

Změny, které přinesla revoluce, jsem velmi uvítal a dodnes jsem za ně rád. Představa, že bych v komunismu musel žít ještě dnes, je strašná. Nejvíce jsem za komunismu trádal nedostatkem a lživostí informací. Mým základním ideálem tedy bylo dotáhnout se rozhledem na úroveň občana západní civilizace. To jsem si naplnil. Všechny ideály, které měl člověk za revoluce, se samozřejmě nenaplnily. Největším zklamáním jsou asi mezilidské vztahy, které zůstaly na katastrofální úrovni. Očekával jsem i podstatně lepší politickou kulturu a méně bezzákonné prostředí.